

11434

P. 1967

Delavski glas

GLASILO KOMBINATA DELAMARIS

INTERNA IZDAJA

LETNIK IX.

IZOLA, JANUAR 1967

STEV. 1

Zaupajmo lastnim močem

Ker se tudi v Izoli vse bolj govori o brezposelnosti, je naš sodelavec obiskal referenta za zaposlovanje pri občinski skupščini in dobil izrpen odgovor na svoja vprašanja.

»Število prijavljenih nezaposlenih oseb na področju občine Izola variira iz meseca v mesec nekako med 70 do 120. Število oseb, ki se dejansko želijo zaposliti, pa je mnogo večje, čeravno leti niso registrirani pri Komunalnem zavodu — izpostava Izola. Te osebe iščejo zaposlitev preko prijateljev in znancev in jim tudi uspe, tako da za te zaposlitve oziroma na novo odprta delovna mesta zavod za zaposlovanje ve šele takrat, ko so že zasedena, oziroma je delodajalec že v dokončnem dogovoru z osebo, ki jo bo zaposlil. Število nezaposlenih moških je vedno manjše kot pa število nezaposlenih žena. Polovica izmed prijavljenih moških je za delo manj zmognih in mladoletnih, to je mlajših od 18 let, ki nimajo dokončanega 8. razreda osnovne šole, to je tiste delovne sile, ki jo je najtežje zaposliti.

Prijavljena ženska delovna sila je v večini primerov nekvalificirana. Od skupnega števila prijavljenih (62) jih je 25 poročenih in ločenih, t. j. z družinami, ostalih 37 pa je samskih (90% izpod 20 let starosti). Pri izbiri dela so ene in druge zelo izbirčne. Vse bi želele delati v Mehanotехnik, ker pač mislijo, da je tam delo najlažje in na suhem. Težkoče pri zaposlovanju so tudi v tem, ker domača delovna sila odklanjačasne zaposlitve. V mesecu oktobru je »Delamaris« Izola sprejel v zaposlitev ca. 50 žensk za določen čas. Približno polovica zaposlenih je bilo iz področja Izole, nekaj iz Kopra, nekaj primerov pa iz sosednje republike. Zaposlitev 50 žensk v Delamarisu bi lahko krili iz področja Izole, če ne bi odklanjale te časne zaposlitve, tako pa je bilo pod-

jetje prisiljeno, da je sprejelo tisto delovno silo, ki je bila pripravljena sprejeti delo, pa čeravno za določen čas. Na ta način se postopoma doseljuje na področje občine nova delovna sila iz sosednjih krajev — po končani začasni zaposlitvi pa ostanejo v Izoli in iščejo nadaljnje zaposlitve pri tukajšnji izpostavi. Največkrat se te ženske zaposlijo prej kot stalni prebivalci Izole, ker sprejmejo vsako delo. Če drugega ni, začnejo delati kot gospodinjske pomočnice in s tem si pripravljajo zveze za boljše zaposlitve. Nezaposleni prebivalci občine Izola veliko negodujejo, češ »tisti, ki prihajajo iz drugih krajev, dobijo zaposlitev, mi, ki smo tukaj, pa ne.« Nikakor pa nočejo razumeti, da s tem, ko zase iščejo samo lahke in stalne zaposlitve, odpirajo vrata delovni sili od drugod, ki je pripravljena sprejeti vsako delo.

Problem je z mladino, ki nima dokončanega 8. razreda osnovne šole. V zadnjem času pa je še novi problem, ki ga do sedaj nismo poznali, t. j. mladinke z dokončano administrativno šolo. Takšnih, ki iščejo prvo zaposlitev, je sedaj prijavljenih 6, znano pa nam je, da so še druge nezaposlene, ki pa za sedaj niso registrirane pri tukajšnji izpostavi. Nekatere izmed njih nadaljujejo višjo administrativno šolo pri Delavski univerzi v Izoli. Mislimo, da je to precej nenačrtna priprava kadrov. To so splošni administratorji brez specifikacije. Če so že nezaposlena dekleta prijavljene, da se izobražujejo dalje ter da same plačujejo šolnino, zakaj jih ne bi usmerili raje na izučitev tujih jezikov? Saj je splošno znano, da je zelo težko dobiti stenodaktilografa, ki bi aktivno obvladal vsaj en tuj jezik. Potrebe po tem kadru pa so iz leta v leto večje v gostinstvu in pri izvoznih podjetjih.

V Izoli imamo gostinsko šolo, toda izolske mladine v njej ne

vidimo oziroma zelo malo. Možnosti za zaposlitev v gostinski stroki pa je na obalnem področju iz leta v leto več. Naša gostinska podjetja še vedno ob začetku gostinske sezone iščejo kvalificirano delovno silo po vsej državi — to je nujno potrebno, ker domačega kadra ni. Mislimo, da bi morali že v višjih razredih osnovne šole našo mladino seznanjati z gostinstvom in ribištvom, saj je to perspektiva obalnega področja. In zakaj se temu poklicu ne bi posvetila tista mla-

dina, ki ima za to najboljše pogoje, saj ima šolo pred vrati.

Izmed prijavljenih VKV in KV delavcev je šest delovnih invalidov s priznanim statusom invalida, ki so sposobni opravljati svoj poklic z določenimi omejitvami, 1 šofer je za delo manj zmogen, 1 orodjar, ki je v preteklem letu končal kovinarsko šolo v Kopru, 1 PTT mehanik ter 1 brivec.

Izmed strokovnih uslužbencev so prijavljeni 1 strojni tehnik, 1 gradbeni tehnik, 1 arhitekt (ženska) in 1 ekonomist z dokončano SES (ženska).

Na podlagi tega odgovora smo obiskali predsednika skupščine
(Nadaljevanje na 2. strani)

IN MEMORIAM

Kot vso našo deželo je tudi naš kolektiv zajela globoka žalost, ko smo zvedeli, da je v zgodnjih jutranjih urah na avtocesti Zagreb—Beograd pri Sremski Mitrovici v hudi prometni nesreči skupaj s sinom Janezom izgubil življenje podpredsednik ZIS tov. Boris Kraigher. Pokojnik je bil človek, s katerim so najtesneje povezane vse velike bitke slovenskega in jugoslovanskih narodov v zadnjih desetletjih proti monarhofašistični diktaturi, za nacionalno osvoboditev, za združitev in državnost slovenskega naroda, za samostojno pot v socializem, za samoupravne pravice delovnega človeka.

Njegova 53-letna življenjska pot je bila polna zgodovinskih dogodkov — od zaporov do antifašističnega boja v Ljubljani, do udeležbe v NOB kot politkomisar glavnega štaba Slovenije itd. Takoj po vojni je bil na raznih partijskih dolžnostih na Tržaškem, nato pa vse do 1953. leta minister za notranje zadeve LRS.

V dobi razvoja našega komunalnega sistema je vodil Izvršni svet Slovenije vse do leta 1962, ko je prevzel mesto predsednika odbora ZIS za splošna gospodarska vprašanja.

Član CK ZKJ je postal že leta 1948, na 8. kongresu ZK Jugoslavije pa je bil izvoljen za člana predsedstva CK ZKJ.

Prezgodnja smrt ga je zajela v funkciji podpredsednika ZIS skupščine SFRJ. Vse njegovo delo je plod preiščenega koncepta, ki ga je v vsaki situaciji gradil z veliko politično daljnovidnostjo, studiozno in revolucijarno doslednostjo.

Slovensko ljudstvo in jugoslovanski narodi so poleg Borisa Kidriča izgubili drugega človeka, ki se je boril za dosledno izvedbo našega gospodarskega sistema. Pokojnik je tako padel sredi boja za nadaljnji razvoj naše samoupravne družbe, ki pomeni danes naporno delo za izvedbo gospodarske in družbene reforme, katere najdoslednejši pobudnik je bil prav Boris Kraigher.

Delavski svet je skupno z odborom sindikata, tovarniškim komitejem ZK in drugimi dne 5. januarja 1967 na izredni seji počastil spomin na pokojnega Borisa Kraigherja z enominutnim molkom.

Namesto venca na grob pokojnega Borisa Kraigherja je upravni odbor na seji dne 6. januarja 1967 odobril 500 Ndin kot pomoč občinskemu odboru Rdečega križa v Izoli.

R. D.

(Nadaljevanje s 1. strani)

tov. Viktorja Korenčana ter mu zastavili nekaj vprašanj:

Tov. predsednik, reforma je zaostriala zaposlovanje, Izola pa je delavski center. Kako se to odraža v naši komuni?

»Iz gibanj zaposlovanj v zadnjem času se da ugotoviti, da se delovni ljudje manj selijo iz podjetja v podjetje in da se zaposlovanje ne povečuje. Stalnost delovne sile v organizaciji oziroma na istem ali podobnem delovnem mestu je vsekakor prispevek k delovnemu uspehu.«

Iz podatkov referenta za zaposlovanje izstopajo nekateri problemi, zlasti zaposlovanje mladih. Kako ocenjujete ta pojav?

»Ker ste ravno iz Delamarisa, naj začnem kar pri vas. Orientacija vašega kombinata je na večanju lastnega ribolova, kar pomeni, da bo poleg ladij potrebno tudi več kvalificiranih ribičev. Prav zaradi take perspektivne orientacije so se pristojne službe v kombinatu trudile, da se ponovno uvede ribiška šola. Pri tej akciji so pokazali veliko razumevanje tudi organi občinske skupščine. Skupno prizadevanje je omogočilo, da je bil že minulo jesen vpis v I. letnik te šole. Delamaris je razpisal 25 stipendij in nudi tudi ostale ugodne pogoje. Pričakovali smo, da bo spričo problematike zaposlovanja in vključevanja v šole II. stopnje največji odziv mladih iz Izole. Toda od 25 ali celo več možnih kandidatov so iz Izole samo trije. Ostali del odgovora na to vprašanje prepuščam bralcu.«

V koliki meri lahko tudi turizem prispeva k zaposlitvi mladih?

»Obalno področje se tudi v tem pogledu turizma razvija v skladu s programom turizma Jugoslavije. Naj povem samo to, da je Slovenija in s tem tudi obalno področje vhod v Jugoslavijo za velik del tujih turistov in da zaradi tega tudi raste število turističnih objektov. Mnogo premalo pa imamo domačih gostinskih kadrov. Gostinski šolski center v Izoli je za vpis v I. letnik razpisal 24 prostih mest. Iz Izole so se prijavili samo 4 kandidati. Zaradi pomanjkanja domačih kvalificiranih gostinskih delavcev so gostišča primorana vabiti potrebne kadre od drugod, kar pa nujno poraja vrsto problemov in težav, katerih pa ne bi bilo, če bi bili novozaposleni iz obalnega področja.«

Kaj mislite, da bi po ukrepih reforme, ki so dali kmetijstvu elana in izglede, lahko še storili za poživitev te panoge tudi v naši občini?

»Kmetijska šola v Poreču je 90 let služila za vzgojo kadrov za gojenje sredozemskih kultur. Mi pa to zahtevamo od kadrov, ki so se šolali za kontinentalne razmere, namesto da bi se več

naše mladine vključilo v šolo v Poreču. Čeprav je v zadnjem letu vzelo nova zemljišča nad 130 občanov in jo bodo oziroma jo že obdelujejo, je odstotek neobdelane zemlje še vedno velik. Menim, da so se mnogi, ki so v preteklosti nameravali obdelovati zemljo, premislili prav zato, ker niso obvladali zahtev tukajšnjega kmetovanja. Tej težavi so botrovale še druge razmere, ki so v preteklosti vplivale na odtok delovne sile iz kmetijstva na druga področja dela.«

Ali mislite, da je trgovina na našem področju dorasla potrebam in zahtevam tukajšnjih potrošnikov?

»Trgovina v naši občini ni najbolj razvita, zato smo občani dvakrat prizadeti. Prvič zato, ker zgubimo mnogo časa, ker moramo zaradi nabav mnogokrat v Ljubljano, Reko in drugam, ker ne najdemo na našem področju ustreznega asortimana. Torej mnogo izgubljenega časa in nepotrebnih stroškov.

Drugič smo pa prizadeti s tem, ker se prometni davek, ki je namenjen za kritje potreb šolstva, socialnega skrbstva, komunalne dejavnosti in podobno, odteka drugam. Zaradi tega bo v naslednjih letih zgrajenih več objektov in odprtih več delovnih mest na področju trgovine. Zato upam, da lahko pričakujemo ustrezen odziv mladih tudi na to stroko.«

Velikokrat slišimo, da imamo v Izoli slabo strukturo zaposlenih. Kakšno je to stanje po vaši oceni?

»Analiza kadrov v Izoli v začetku leta 1966 kaže, da imamo mnogo delovnih mest, ki so sistematizirana, zasedena z eno ali več stopenj nižjo izobrazbo. Delovne organizacije, ki so same sistematizirale delovna mesta in določile profile, so dale podatke o kadrih, ki ta mesta zasedajo. Ugotovili smo, da so delovna mesta, ki zahtevajo visoko izobrazbo, ustrezno zasedena le 39 %. Delovna mesta, kjer se zahteva višja izobrazba, so samo 20,4 % ustrezno zasedena, delovna mesta za srednješolce 29,4 %. Vsi ostali imajo za eno ali več stopenj prenizko izobrazbo. Kljub temu pa imamo tudi tu napredek, saj smo imeli v strukturi zaposlenih leta 1964 samo 5,5 % z visoko, višjo in srednjo šolo. V letu 1965 je ta procent znašal 6,8, lani pa 7,8 % vseh v komuni zaposlenih. Do leta 1970 predvidevamo, da bo ta odstotek znašal 9,5 do 10 %, kar bo sicer mnogo boljše, vendar tudi v tem še ne bodo vsa delovna mesta zasedena tako, kot bodo sistematizirana. K takemu izboljšanju strukture zaposlenih so v zadnjih letih v glavnem prispevali dotedanji študenti, ki se postopoma vključujejo v delo.

Iz vsega navedenega izhaja, da bodo delovne organizacije v bo-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Končno skrajšan delovni čas

O skrajšanem delovnem času govorimo tudi v naši tovarni že od sprejema nove ustave pred nekaj leti. Ker mora biti skrajšani delovni čas, to je 42-urni delovni teden, uveljavljen do leta 1970, kaže, da pri uveljavljanju te naše pravice ni več kaj dosti čakati. Tega dejstva se je zavedala tudi naša komisija za skrajšani delovni čas in pripravila program in načrt za uvedbo delno skrajšanega delovnega časa v letu 1967. Sredi januarja je bil delavskemu svetu predložen predlog, da v letošnjem letu uvedemo dvanajst prostih dni, povečini sobot. Delavski svet se s predlogom komisije ni strinjal. Sklenil je, ko je pretehtal razloge za in proti, da mora komisija čimprej izdelati predlog za uvedbo dveh prostih dni v mesecu.

Več članov delavskega sveta je utemeljevalo tak sklep z ugotovitvijo, da v podjetju obstoje notranje rezerve, ki nam tako skrajšanje delovnega časa dejansko omogočajo, kolikor bi te notranje rezerve izkoristili. Seveda bi bilo nujno tak predlog uteme-

ljiti, za kar pa je odgovorna komisija.

Prvotni predlog komisije za delno skrajšanje delovnega časa, točneje za uvedbo enega prostega dne mesečno, je slonel predvsem na podatkih iz letošnjega plana, na novih investicijah in na posebnih pogojih, ki jih je treba v tem letu izpolniti. Iz utemeljitve je razvidno, da nam sam plan omogoča povečanje produktivnosti. Vzrok za povečano produktivnost v letu 1967 je prav v osnovnem materialu. V letu 1966 smo namreč proizvajali »predjedi« pretežno iz ribe, ki ni bila najprimernejša za to proizvodnjo. Dejstvo je, da precejšnje količine iz SZ uvoženih skuš in osličev nismo mogli prodati v svežem stanju in smo jih morali predelati. Seveda smo bili prisiljeni predelovati navedeno ribo tudi iz drugih razlogov, kot so pomanjkanje in neprimerna cena tune in palamide. Produktivnost dela pri predelavi skuš in osličev pa je mnogo nižja kot pri predelavi palamide in tune. Vzrok razlike v produktivnosti je v pecaturi ribe oziroma času, potrebnem za njihovo čiščenje in filetiranje. Tudi kvaliteta »predjedi«, izdelanih iz skuš oziroma osličev, je slabša kot kvaliteta istih izdelkov iz palamide in tune. Možnost prodaje predjedi, izdelanih iz tune oziroma palamide, pa je mnogo večja, kar se posebno odraža pri izvozu na zahod. Plan za leto 1967 predvideva proizvodnjo predjedi pretežno iz palamide in tune in prav to je tisto, kar nam bo omogočilo tako visok porast produktivnosti v odnosu na preteklo leto.

Iz utemeljitve predloga komisije je tudi razvidno, kakšni so bili in kakšni bodo osebni dohodki v letu, ko skrajšujemo delovni čas. Medtem ko je znašalo mesečno povprečje osebnih dohodkov leta 1964 40.100 Sdin, je znašalo v letu 1965 54.100 Sdin, lani

pa 72.400 Sdin. V letu 1967, ko uvajamo delno skrajšani delovni čas, pa se bodo osebni dohodki povečali za 8 % in bodo znašali povprečno 78.200 Sdin mesečno.

K večji rentabilnosti nam bo pripomogla izgradnja oziroma rekonstrukcija hladilnice, saj se nam bodo stroški hlajenja zmanjšali letno za 52 milijonov starih dinarjev.

Tudi druge utemeljitve in obveze, ki so podane v zvezi s predlogom komisije za skrajšanje delovnega časa, so umestne in nam zagotavljajo, da bi bilo skrajšanje le za en dan mesečno utemeljeno. Seveda se je komisija za skrajšanje delovnega časa znašla v precej težkem položaju, ko delavski svet zahteva, da se takoj pripravi utemeljitev za skrajšanje delovnega časa za dva dni mesečno oziroma 24 dni letno. Tako sunkovito skrajšanje delovnega časa zahteva res temeljito študijo, kateri je dosedanja utemeljitev le osnova. Kot vse kaže, pa člani komisije zaradi zavrnitve predloga niso prav nič zagrenjeni in imajo že izdelanih nekaj predlogov, ki bodo verjetno prej kot ta številka »Našega glasa« zagledali beli dan. Osnovo za nadaljnje skrajševanje namreč iščejo v boljšem planiranju prodaje in s tem v omogočanju bolj kontinuirane proizvodnje. Pogoj za tako kontinuirano proizvodnjo pa bo tudi redna nabava surovin in materiala. Istočasno prav tako razmišljajo o novih investicijah v predelavo sveže ribe. Predlog komisije za skrajšanje delovnega časa bo torej obsegal seznam pogojev, ki morajo biti izpolnjeni, in seznam delavcev, ki bodo odgovorni, da bodo ti pogoji izpolnjeni.

Če bomo navedene pogoje izpolnili, se nam bo uresničila dolgoletna želja, komisiji pa se bo odvalil težak kamen s srca.

ZAUPAJMO LASTNIM MOCEM

(Nadaljevanje z 2. strani)

doče še sprejemale sodelavce, toda v glavnem samo kvalificirane. Zato moramo spodbuditi potrebno prizadevanje staršev, šol, kadrovske službe samoupravnih organov na vseh nivojih za čim hitrejši dvig strokovnega znanja, ker le tako bomo lahko kos ekonomskim zakonitostim. Delavska univerza in izobraževalni centri v gospodarskih organizacijah pa morajo skrbeti za to, da se že zaposlenim omogoči strokovno izpopolnjevanje, splošna in politična razglednost.»

Znano je, da je bilo še leta 1962 ali 1963 v Izoli okrog 15 privatnih obrtnikov, sedaj jih je baje že preko 60. Kakšne so perspektive za obrtništvo?

»Obrtniška dejavnost še prav tako ni kos sedanjim zahtevam občanov, te so pa iz leta v leto večje. Tu je še vrsta potreb, ki jih obrtniška dejavnost ne pokriva. Pozitivno je, da tudi tu iniciativa narašča.«

Se eno vprašanje, tov. predsednik, in sicer, kako se po vašem mnenju uresničujejo cilji reforme?

»Mislim, da smo lahko zadovoljni, če smo prepričani, da je že prevladalo spoznanje, da lahko rešujemo samo tiste potrebe in probleme, katerim smo kos z lastnimi silami.«

Matičarjeva inventura

V začetku leta 1966 je bilo v Izoli 9.738 prebivalcev, od tega 4.673 moških in 5.065 žensk. Med letom je umrlo 118 ljudi, ako štejemo vse, ki so se nesrečili ali drugače umrli na področju naše občine. Rojenih je bilo lansko leto 180 otrok. Priselilo se je 330, odselilo pa 306 oseb.

Pri tukajšnjem matičnem uradu je sklenilo zakonsko zvezo 71 parov, od tega so bili 3 pari od

drugod in so se tu samo poročili. Poleg tega se je 24 parov iz Izole poročilo drugod.

Razvezani so bili štirje zakonski pari.

Na koncu leta 1966 je bilo v Izoli 9.879 vseh prebivalcev, od tega 4.776 moških in 5.103 žensk. Poleg tega je v Izoli skozi vse leto nekaj nad 600 začasno prijavljenih, katerih število pa zelo variira.

Izboljšujmo delovne pogoje

Na 3. redni seji komisije za zdravstveno in tehnično varstvo dne 6. I. 1967 so bili obravnavani predlogi, ki jih naroča sklep, sprejet na 35. seji delavskega sveta v letu 1966.

Sklep navaja, naj strokovne službe izdelajo predloge za izboljšavo delovnih pogojev.

Ti predlogi zajemajo vse glavne točke v naši industriji, zaradi katerih prihaja do tako številnih obolenj in nezgod pri delu. Analiza vzrokov bolniških staležev kaže, da je poškodb pri delu veliko manj kot vseh vrst zdravstvenih okvar, ki izvirajo prav iz neurejenih delovnih pogojev.

Zelo pogosta obolenja so: revmatična obolenja, krčne žile, vse vrste ženskih boleznih, kile, vnetja sklepov, prehladi ipd. Vse te bolezni pa imajo izvor prav v neurejenih delovnih mestih; to so razna delovna mesta na prepihu, v preveliki vlagi, delavci oblačijo vlažne delovne obleke, ker garderobni prostori ne ustrezajo, večkrat so premočeni od dežja, ker puščajo dežni plašči, včasih pa delajo na dežju celo brez dežnih plaščev in podobne stvari.

Da bi ta naliza čim pestreje prikazala glavne kritične točke naših delovnih pogojev, se omejuje samo na najvažnejše primere in jih tudi konkretno prikazuje. Zaradi preglednosti pa so vsi vzroki deljeni v tri skupine:

1. vzroki obolenj
2. vzroki poškodb pri delu
3. vzroki s posrednim vplivom

Vsa delovna mesta na dvorišču pred halo A v obratu Iris so v jesenskem in zimskem času zelo neustrezna. Vsem je znano, da morajo tu delavke stati na mrazu ves dopoldan, da mora ta proizvodnja ravno tako enakomerno teči, pa naj dežuje ali piha veter.

Prenekatera od naših delavk se je na tem mestu prehladila ali kako podobno zbolela. Končni rezultat takega ravnanja pa se ne pokaže trenutno kot pri nezgodi, ampak mnogo kasneje. Vsem je že zdavnaj jasno, da bi bilo treba nad dvoriščem narediti streho, na spodnji strani pa postaviti zid proti vetru.

Pri glavnih vhodnih vratih iz dvorišča v halo A je ob vetrovnem vremenu velik prepih. Za delavke, ki sedijo pri vratih na tem prepihu vseh osem ur, je razumljivo, da so polne revmatizma. Ta problem bi se odstranil obenem s tem, ko bi pokrili dvorišče. Ali pa ga lahko zasilno rešimo s posebnimi nihajnimi vrati.

Enake težave s prepihom so tudi v prostoru kontrole doz. Prepih bi lahko odpravili z naj-

manjšimi izdatki in z nekoliko volje.

Prostor za pranje sodov in zabojev v obratu Iris je zadnje čase v nemogočem stanju. Delavkam grozi nevarnost, da se jim streha podre na glavo, ker je en steber že popolnoma popustil. Pred kratkim se je udril del strehe in treščil delavki mimo levega ramena na tla. So to mar sprejemljivi delovni pogoji? Pri tem prostoru ni več pomoči, treba je poiskati drugega.

V prostoru za kuhanje fižola in turistične paštete je prevelika koncentracija vodnih hlapov. Nad kotli za kuhanje bi nujno morali biti odjemalci za to kondenzirano paro. V zimskem času je tlak mrzel, zato delavke zebe v noge, v gornjem delu telesa pa jih greje para; to pa je samo po sebi razumljivo najslabši pogoj za zdravje. Nujno bi bilo treba urediti odvajanje pare in nato še ogrevanje zraka.

Preveliko trenutno obremenitev za vse telo predstavljajo delovna mesta pri blanširanju zelenjave. Pri tem delu morata dve ženski dvigniti tudi do 80 kg, to je torej 40 kg na posameznico, kar pa je še in še preveč. Prav na tem mestu je nekaj delavk obbolelo za krčnimi žilami in za kilo. Da bi ta problem rešili, bi morali ta oddelek modernizirati in vanj postaviti dvigala. Enaka situacija je tudi pri pripravljanju zelenjavne mešanice in pri nakladanju doz na pralni stroj.

V prostoru za kuhanje sveže ribe (bujoti) bi nujno morali odvajati nastalo paro. Ta para škodi ljudem in strojem. Ljudje se morajo večkrat v osmih urah dela preobleči in si s tem vlažnim zrakom kvarijo pljuča, stroji pa bodo prav sigurno prej dotrajali, kot bi sicer. Veliko nevarnost za delavce predstavljajo tam manevrska stikala, ker so zaradi prevelike vlage vedno v kratkem stiku. Resnično nujno je, da se odločimo za rešitev tega problema.

Neprimeren prostor je tudi ženska garderoba v prvem nadstropju stavbe B. Ženske se preoblačijo v mrzlem zraku in v mrzle in vlažne obleke; oboje pa prav sigurno ni dobro za zdravje. Prostor bi bilo treba kontinuirano ogrevati, tako da bi se eventualno mokre obleke lahko vsaj delno posušile.

To so glavne točke, ki nastopajo kot najvidnejši vzroki obolenj v našem podjetju.

Drug zelo važen vpliv pri odsotnosti z dela imajo poškodbe pri delu. Do teh poškodb prihaja iz različnih vzrokov, ki pa so po večini tehničnega značaja, osebni

faktor se pri tem manj pojavlja. Te tehnične pomanjkljivosti bi včasih odpravili lažje, včasih težje, toda vedno jih je mogoče odpraviti.

Glavni vzrok velikemu številu poškodb pri delu so v našem podjetju razni urezi in ubodi. Vir vsemu temu so največkrat majhne tehnične pomanjkljivosti, kot n. pr.: žebli v lesenih zabojih in v mizah, polomljeni ročajji pri kovinskih zabojih ipd. Do ureza pa prihaja največkrat pri pločevinasti embalaži zaradi neustreznih in izrabljenih zakovic ter pri rezanju zelenjave prav tako zaradi neustreznih zaščitnih sredstev in neprevidnosti delavk. Da bi odstranili ta faktor, bi bilo treba vzdrževati embalažo v boljšem stanju in delavkam v strojnem oddelku, oddelku litografije in drugje, kjer manipulirajo s pločevino, dajati rokavice neomejeno ali po potrebi, kot se temu pravi. Da pa delavke ne bi tega izkoriščale, je treba pač poiskati ustrezen sistem, ki bo to preprečeval; v glavnem pa, rokavic ne bi smelo primanjkovati.

Velikokrat se zgodi, da delavka dobi rokavice, ko se je že urezala. Pri tem načinu imamo dva izdatka: prvega za zaščitno sredstvo, drugega za zdravljenje; dobro pa vemo, da je izdatek za zdravljenje neprimerno večji kot stroški za zaščitno sredstvo.

Velik vpliv na tako visok procent poškodb pri delu imajo razni padci, ki pa se največ pojavljajo v obratu Iris v oddelku za predelavo ribe. Delavke so obute v lesene natikače, ki so tako narejeni, da noga nima pravilne opore, poleg tega pa so tla mastna. Pred halo A in v njej so tla tako spolzka, da človek že sam težko hodi, kaj šele, če kaj prevaža ali prenaša. Tisti, ki stalno delajo na tem mestu, so se temu že delno privadili, težave pa imajo tisti, ki so začasno premeščeni na to delovišče. Prav zaradi teh padcev imamo nekaj težkih primerov — med njimi so celo težki invalidi.

Predlagam, naj bi namestili nekaj snažilnik, ki bi opravljale samo to delo, da bi spirale in brisale prehodne in prevozne poti. Spirati bi bilo treba s kako raztopino, ki dobro topi maščobe. Poudarjam, da bi morale te snažilke opravljati izključno samo to delo vseh osem ur, tako da bi sproti odstranile vsako maščobo.

Zelo učividni primer resnične slabe skrbi za človeka nam potrjuje eden od problemov iz oljarne v obratu Iris. Gre namreč za stopnice, ki vodijo na približno 2 m dvignjen prostor. Stopnice so zelo strme (ca. 80°), imajo

(Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

ograjamo samo na eni strani, narejene so iz okroglih profilov. In po teh stopnicah naj bi ljudje prenašali vedra za vodo in to v čevljih z gumijastimi in omaščeni podplati. Razumljivo je, da je na takih stopnicah in še z mastnimi gumijastimi podplati vedno kdo padel. Dolgo se ni nihče poškodoval, dokler ni eden od delavcev, ki so takrat delali v oljarni, resno padel in tako postal trajni invalid.

Človek bi pričakoval, da se bo po tako veliki nesreči kdo spomnil in dal te stopnice urediti tako, kot bi bilo treba, na žalost pa so še danes nedotaknjene.

In kaj bi bilo treba narediti, da ne bo prav na istih stopnicah prišlo še do kake hude nezgode? Menda je vsakomur jasno, da bi bilo treba te stopnice odstraniti in postaviti druge: bolj položne, narejene iz posebnih nabričenih plošč itd. To je seveda za marsikoga še ena od navideznih malenkosti in prav takih je pri nas preveč.

Poleg vseh navedenih vzrokov, ki vplivajo direktno na zdravje ali pa so udeleženi pri nezgodi, je v našem podjetju še nekaj faktorjev, ki nimajo direktne zveze z obolenji ali z nezgodami, posredno pa vplivajo na delovne pogoje in seveda tudi na delovni uspeh ter na produktivnost.

Prvi tak činitelj je vzgoja ljudi o varnosti pri delu. Se vedno gledamo na varnost kot na nekaj postranskega; in kako naj varno dela človek, ki o varnostnih problemih ni poučen? Prav zato naša nova zakona, to sta temeljni in republiški zakon, predvidevata nenehno poučevanje ljudi na samih delovnih mestih. Kajti le človek, ki je o varnosti resnično temeljito poučen, lahko zavestno in neprestano budno pazi na svojem delovnem mestu, da ne bi prišlo do nezgode.

Drug, posredno vplivni faktor je zdravniški pregled ob sprejemanju delavca na delo. Ne trdim, da smo vse delavce sprejeli brez zdravniškega pregleda, vem pa, da se ti pregledi niso izvajali dosledno. Enako je tudi s periodičnimi in občasnimi pregledi, tudi do teh nimamo posluha in jih ravno tako ne opravljamo dosledno. S pregledi pri sprejemanju se da močno vplivati na delovne uspehe, ker le s tem se da doseči:

— bolni na zdravljenje, zdravi na delo in nato ljudi razporediti na delovna mesta tudi po njihovih zdravstvenih in fizičnih sposobnostih, kajti znano je, da vsak človek ni za vse.

Tretje, na kar bi bilo končno vendarle treba bolj paziti, je upoštevane zdravniških receptov in potrdil. Znano je, da je pri nas zaposlenih veliko število takih, ki ne morejo oziroma ne smejo delati na vlagi, na mrazu ali

morajo delati samo sede, drugi ne smejo prenašati večjih bremen in podobno. Vsi pa dobro vemo, da vsa ta potrdila upoštevamo, kolikor pač jih, in da tudi tu ni nobene dolednosti.

Če pogledamo, kaj se s takim človekom dogaja, ko opravlja sebi neprimerno delo, bomo videli, da mu zdravljenje popolnoma nič ne koristi in da ga njegova bolezen še naprej uničuje. Ker pa zaradi slabih delovnih pogojev in zaradi zavračanja takih potrdil število bolnikov iz leta v leto narašča, se pred nami odpira vprašanje, kaj bo z našimi bolniki čez določeno število let, če pa že danes ne vemo, kam bi z njimi.

Zato predlagam, da bi v našem podjetju ustanovili oddelek, ki bi izdeloval tak artikel, za katerega bi bili možni dobri delovni pogoji, da bi ti naši bolniki lahko delali na suhem, na tplem in sede.

To smo dolžni storiti, kajti ti ljudje so zboleli v tej tovarni in prav ta jim sedaj mora nuditi pomoč.

To so torej predlogi komisije za izboljšanje delovnih pogojev. Komisija predvideva, da bi se znižalo število nezgod pri delu, če bi se ti predlogi dosledno izvajali, za ca. 30 %, kar pa predstavlja, izraženo v dinarjih, visoko število.

Glede na novo zakonodajo, ki določa, da prvih 30 dni boleznij izplačuje podjetje iz sredstev sklada za osebne dohodke, bo treba odslej posvečati več pozornosti tudi varstvu ljudi in to predvsem po metodi preventive. Če že iščemo skrite rezerve, se nam na tem področju ponuja lepa priložnost, da se izkažemo

dobri gospodarji, ki razumejo načela gospodarske reforme. Velika napaka je namreč, človeka pošiljati na zdravljenje samo zato, ker mu zaradi varčevanja nismo uredili delovnega mesta tako, da sploh ne bi zbolel. Vsakomur pa je tudi jasno, da je preventiva mnogo ekonomičnejša od kurative.

Da bi svoje trditve še bolj nazorno prikazal, navajam številčne podatke izgubljenih delovnih dni in stroške za boleznine. V letu 1966 je bilo pri boleznih do 30 dni izgubljenih 25.913 dni, kar predstavlja 38.909.699 Sdin, pri boleznih nad 30 dni pa je bilo izgubljenih 25.732 dni in to je 45.810.453 Sdin.

Te številke nam dovolj jasno govore in upam, da nam tudi narekujejo, naj se čimprej opremimo problematike varstva ljudi.

Ko že obravnavamo, kaj in koliko bi naredili na področju varstva v tem letu, naj opozorim še na našo novo zakonodajo, to je temeljni zakon o varstvu pri delu, ki v 61. členu navaja:

»Organizacija mora v svojem načrtu za delo in razvoj ali v posebnem načrtu izdelati program ukrepov za varstvo pri delu in določiti sredstva za zagotavljanje in pospeševanje varstva pri delu.«

Po navedenem členu smo torej v tem letu dolžni izdelati program ukrepov za varstvo pri delu in predlagam, da bi bile del programa tudi nekatere točke tega predloga, drugi del pa bi sprejeli kdaj kasneje. Glavno pa je, da bodo v mejah izdelanega programa zagotovljena tudi finančna sredstva.

Anton Lampe

Obračun »Našega glasa«

V minulem letu je »Naš glas« izšel osemkrat. Dve številki sta bili po 8 strani, 4 številke po 12, ena 16 strani, zadnja s prilogo vred pa 27 strani. Za vse te izdaje je bilo potrebno 321 tipkanih pol zbranega gradiva. S svojimi članki je pri izdajanju našega glasila sodelovalo 27 članov kolektiva; razumljivo, da nekateri bolj redno, drugi morda samo enkrat.

List je izhajal vedno v tolikšni nakladi, kolikor je bilo članov kolektiva in smo ga delili brezplačno. Vsi stroški pri izhajanju lista znašajo 22.194 Ndin, od tega so stroški tiskarne 17.710 Ndin, vsi honorarji pa 4.484 Ndin.

Pri vsem delu okrog izdajanja našega glasila nismo imeli težav, če izvzamemo zbiranje gradiva.

Se vedno je premalo dopisov zlasti iz proizvodnje, čeprav na to nenehno opozarjamo in vabimo k sodelovanju. Ponavljam, da bo že uredništvo uredilo in pomagalo, da bo članek takšen, kot je treba, če koga moti, da ni vaje pisanja. Če ne gre drugače, bomo veseli tudi vašega obvestila, o čem naj pišemo, vsako opozorilo ali vest je dobrodošla. Posebno pogrešamo prispevkov mladine, ki bi imela lahko svojo stalno rubriko. Zelo nam primanjkuje veselega, lahkega čtiva, čeprav je v kolektivu toliko duhovitežev, da bi lahko s šalami napolnili »Naš glas«.

Prosimo vse naše bralce, da s svojimi prispevki popestrijo svoje glasilo s članki s kateregakoli področja.

Urednik

Nepričakovan ulov

Lov na ciplje poznamo Izolčani bolj po tem, kako so te ribe lovili v ostalih zalivih istrske obale, zlasti v Piranskem zalivu, kjer ima Kmetijska zadruga iz Lucije rezervat za lov cipljev. Doslej so vedno v zalivih, kjer je zatišje in zato morje toplejše, postavili v zimskem času straže, ki so obvestile, kdaj so v zaliv zašli ciplji, ki na svoji poti radi obiščejo toplejšo vodo.

Takšne sreče pa doslej Koprski zaliv ni imel, saj so vanj zašle le tu pa tam manjše skupinice, ciplji pa potujejo v velikih skupinah. Doslej so povsod lovili ciplje podnevi brez uporabe luči, zato je nepričakovano zajetje tolikšne količine ponoči na običajen, nočni način lova še bolj presenetil naše ribiče, kar bodo prav gotovo izkoristili v bodoči praksi.

Kapitan ribške ladje »VAL« tov. Aleksander Funa nam je povedal, kako je potekal ta izredno bogati ribolov.

Ze v noči od 16. na 17. januar, ko smo vsi iskali papalino in jo nekaj malega tudi našli, je proti jutru ladja »GOLOBICA« zajela 3.900 kg cipljev. Kapitan te ladje tov. Sergio Radman je povedal, da je ciplje odkril nekako v sredini linije med razvalinami »Rexa« in Ankaranom. Naslednji večer je na to področje krenilo osem ladij. Opremljeni smo bili z mrežami, ki so primerne za papaline, držale bi pa tudi ciplje, če bi jih zajeli.

Noč je bila pusta, meglena in skoraj hladna. Ura je bila 5 popoldne, ko smo nekateri prej, drugi kasneje na naših radarjih (echosounderjih) opazili znake, da so ribe tu. Novo je bilo to, da se za razliko od drugih rib ciplji ne zbirajo pod lučjo, ampak okrog snopa, ki ga napravi luč v morskno globino. Zaradi takšnega obnašanja rib smo vedeli, da to niso ne sardele ne sardoni in ne papaline. Torej so ciplji. Ko smo ribe »opasali« z mrežo in mrežo zategnili, je bil v njej tolikšen plen, da ga nismo mogli na običajen način spraviti na ladjo. Stisnili smo mrežo tudi na vrhu, tako da smo preprečili beg,

Tov. Aleksander Funa, kapitan ribške ladje »Val«

kajti te ribe zelo dobro skačejo. Previdno smo jih spravili vse v zaboje, pri tem nam je pomagala posadka »Trske«, in veselo krenili proti Izoli.

Na pomolu, kjer smo tehtali ulov, smo videli, da je samo naša ladja ujela 18.300 kg cipljev. Ves zadovoljen je bil tam tudi kape-

tan »Vesne« tov. Silvo Grgeta, ki je to noč s svojo posadko in sodelovanjem »Lastovke« zajel 17.300 kg tega bogastva. »Primorka« je zajela 9.570 kg, »Ovčica« 6.970 kg, »Trska« 5.470 kg, »Jež« 5.440 kg, »Golobica« 4.850 kg in »Lastovka« 3.890 kg. Ribiči so poskusili srečo tudi naslednji dan, toda brez vsakega uspeha. Cipljev ni bilo več.

Ta lov prav gotovo spada v anale kombinata in občine pa tudi v zgodovino ribištva, saj nihče ne pomni, da bi toliko cipljev nalovili na tem kraju. Način zajetja je pa ovrigel ustaljeno prakso lova na ciplje, saj so jih naši ribiči kar precej drugače zajeli.

Osební dohodek, ki ga bodo imeli ribiči od tega lova, pa bo plačilo tudi za nešteto prečutih noči, ko so se zjutraj vrnili domov trudni in prazni.

Nič novega pod soncem

V kahirskem muzeju hranijo ribo, ki je bila konzervirana pred dva tisoč leti, namreč sušena in osoljena, toda še danes je cela. Ko so jo balzamirali in mumificirali, so jo zopet zašili kakor tutenkamena. Razlika je pa vendar-

le. Faraona so očistili in shranili drobovino v kanopu, posebni posodi, ribjo drobovino pa so vrgli v smeti. Njega so zavili v 300 m dolg povoj, njo pa so pustili nago. Ali nas kaj takega ne spodbudi, da bi se zopet spomnili na ribarskokonzervni muzej v Izoli?

DS je obravnaval in sklepal

V decembru 1966 sta bili dve seji DS, in sicer dne 26. in 29. decembra 1966. Predvsem so bili na dnevnem redu razni odpisi bombiranih in vrnjenih proizvodov ter odpis papirnate, več let stare nekurate embalaže. Delavski svet se je precej zadržal v razpravi glede proizvodov, ki so jih kupci vrnili zaradi poteka roka trajanja. Po obširni obrazložitvi, ki jo je podal vodja prodaje na domačem trgu tov. Mitja Logar, je bilo kaj kmalu razvidno, da se tudi v bodoče ne bomo mogli tega v celoti izogniti. Danes je na trgu velika konkurenca in se že pojavlja večja ponudba od povpraševanja. Tudi niso več časi, ko smo enega kupca izgubili in že naslednjega dne deset pridobili. Na trgu se uveljavlja ekonomski zakon vrednosti, ki temelji na tem, da se preko nihanja cen razvijajo sposobnejši proizvajalci in se izgubljajo manj sposobni, to so tisti, katerih individualno potrošeno delo je večje od družbeno potrebnega dela. Zato bomo morali v bodoče težiti k temu, da bodo naši proizvodi izpopolnjeni, delo pravilno ovrednoteno in da se bomo z znižanjem LC v tržnem zakonu ponudbe in povpraševanja brez velikih težav uveljavili. Odpisi vrednosti vrnjenih proizvodov glede na realizacijo od meseca julija do decembra predstavljajo le 0,6 %, prav tako tudi celotni odpisi v letošnjem letu ne dosega 1 %. Vendar člani DS in tudi drugi vabljeni na sejo so bili mnenja, da ta odstotek lahko še zmanjšamo in k temu moramo težiti. Ne smemo se zadovoljiti že s tem, da nismo preseglji 1 % dovoljenega škarta, ker tudi ta odstotek že predstavlja 100-milijonsko vrednost.

Delavski svet je v zvezi s tem obravnaval tudi našo maloprodajo in ugotovil, da jo je treba povečati s prodajo raznim sindikalnim podružnicam ter urediti nove prostore v obratu ARGO, kjer bi delovala v večjem obsegu po spremenjenem urniku in z boljšo organizacijo. Glede komisije za kontrolo surovin, izdelkov, polizdelkov ter za ugotavljanje škod v podjetju, ki je v letošnjem letu dobro opravila svojo nalogo, je bilo poudarjeno, da bi v bodoče mesečno predlagala eventualne odpise DS, ker bi se na tak način lažje in hitreje odpravljale nepravilne ugotovitve.

Zelo pomembna je bila ugotovitev komercialnega direktorja, ki je omenil, da DS večkrat preveč enostransko ocenjuje in obravnava samo odpise in premalo oziroma nikoli ni osvetljena tudi pozitivna stran, kjer se porajajo veliki viški oziroma dobro izpeljani opravi, za kar imajo zasluge tudi posamezni delavci. DS ni v tej zvezi sprejel kakšnega po-

sebnega sklepa, temveč priporočil vsem vodjem strokovnih služb, da se leto 1967 začne s še boljšim gospodarjenjem, tako v proizvodnji kot v komerciali in drugih službah ter da vsak opravke opravimo po »načelu dobre gospodarjenja«.

Dalje je DS z zelo tesnim izidom glasovanja (14 članov za, 9 proti in 3 vzdržani glasovi) sprejel sklep o odpisu že večkrat obravnavanih proizvodov, ki so se obravnavali pod »vzrokom bela guma«.

Predsednik komisije za kontrolo kakovosti surovin, izdelkov in polizdelkov tov. Vinko Frantič je dejal, da je komisija iz precej široko predložene dokumentacije in izjav posameznikov o ugotavljanju vzroka bombaže oziroma eventualne odgovornosti posameznika prišla do zaključka, da škoda ni nastala po krivdi posameznika ali skupine delavcev. Glavni vzrok, da je prišlo do bombaže, je navedla komisija, je treba iskati v zastarelem strojnem parku v neposredni proizvodnji in pomanjkljivih proizvodnih poizkusih pred uporabo bele gume. Na ostro, morda upravičeno zahtevo posameznih članov DS je nato delavski svet soglasno sprejel sklep, da se mora postopek glede ugotovitve odgovornosti ob odpisu proizvodov (bela guma) nadaljevati. Iz tega se da ugotoviti, da DS v bodoče ne bo več odpisoval, ne da bi se obenem podala tudi osebna odgovornost, ker brez te je nemogoče zadovoljivo in uspešno poslovati.

Delavski svet je obravnaval tudi ugovor DE ribolova, ki ga je podala na sklep UO z dne 8. 12. 1965, s katerim je bilo določeno, da se odbijejo preveč izplačani osebni dohodki ribičev v času januar-april 1966 po zapisniku revizorja finančnega poslovanja.

Tako imenovani spor se je nanašal na dodatek 10 % na posamezno kategorijo, ki ga je DS sprejel v začetku februarja 1966. leta in je veljal za vse zaposlene v kombinatu, čeprav za ribiče, ki so stimulirani na podlagi ulova rib, ne bi smel veljati. Sporni znesek se je nanašal na ca. sedem milijonov starih dinarjev. DS je ugovor le delno upošteval in odločil, da so ribiči za mesec april 1966 plačani samo po ceniku rib, ki ga je potrdil UO dne 27. IV. 1966, kar je v skladu tudi z novim pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov, ki velja tudi od 1. aprila 1966. Na podlagi tega sklepa so bili odtegljaji ribičem obračunani z izplačilom OD za mesec december.

Na predlog komisije za investicije je delavski svet sprejel sklep, da se nabavi 1500 kg viličar v vrednosti 56.700 Ndin.

Nabavi se tiskarski stroj za tiskanje etiket itd. po predračunski vrednosti 100.000 Ndin.

Za izgradnjo sušilne peči v litografiji je bilo odobreno še dodatnih 48.000 Ndin investicijskih sredstev. Po planu za leto 1966 je bil že odobren enak znesek, kar pa ni zadostovalo glede na povečane cene storitvam in materialu.

Na seji delavskega sveta dne 20. I. 1967 je bil obravnavan predlog osnutka plana za letošnje leto, uresničevanje programa za izboljšanje poslovanja, sprejetega ob reformi, in predlog načrta za prehod na 42-urni delovni teden.

DS je sklenil skladno s statutom, da vse predloge obravnavajo delovne enote na svojih zborih in nato bo delavski svet sprejemal že obravnavane predloge.

Ko je DS obravnaval predlog načrta za prehod na skrajšani 42-urni delovni teden, je sprejel sklep, da bo na račun skrajšane delovnega časa sobota, 28. januarja 1967, dela prost, plačan dan.

— Obravnavana je bila pritožba Draga Nežiča iz Izole, Jagodje št. 9, ki se je pritožil zoper dodelitev stanovanja Pavli Vižintin. Delavski svet pritožbi ni ugodil, ker je dodelitev stanovanja Pavli Vižintin utemeljena.

— DS je v breme rezervnega sklada odpisal načrte za gradnjo upravne zgradbe, načrte za oddelek antipaste v obratu Argo in načrt za hladilnico v obratu Iris v skupnem znesku 21.517,92 novih dinarjev.

— Iz delovne skupnosti kombinata sta bila zaradi hušje kršitve delovne dolžnosti (več mesecev se nista javila na delo) izključena Vinko Premožič iz DE ribolov in Natalija Cerkenič iz DE predelava rib.

— Sprejet je bil sklep, da se predmet poslovanja dopolni še: s proizvodnjo, embalaranjem in prodajo surove kave, pražene kave, mlete pražene kave in kavinih nadomestkov.

— Vrednost investicije za adaptacijo stanovanj na »kurji farmi«, Jagodje št. 9, se poveča za 1.530 novih dinarjev.

Odobrena sredstva služijo za razširitev že obstoječih drvarnic. — V komisijo za varstvo delovnega reda je bil namesto Franca Očašiča za namestnika predsednika te komisije imenovan Alojz Skok iz DE hranila v prahu.

— V komisijo za higiensko tehnično protipožarno službo pa je bil imenovan Marjan Novak, mehanik iz DE vzdrževanja in energetike.

— V komisijo za proučevanje nagrajevanja je bil imenovan Anteo Glavič, ki pa imenovanja ni sprejel.

— Spremeni se sedež posebnege poslovnega mesta »Skladišče Delamaris, Zagreb«, ulica Privoz JNA 35, v ulico Braće Oreški 27. D. R.

Občani Izole!

V nedeljo, 12. februarja 1967, bomo z referendumom odločili o gradnji nove šolske telovadnice v Izoli.

Šole v Izoli obiskuje 1.865 učencev, ki jim je na voljo za telesno kulturo le neprimerna, premajhna in nezračna telovadnica (nekdanja kino dvorana) v Drevoredu 1. maja. Ta objekt ne more sprejeti vseh učencev, niti članov športnih društev. Zato se telesna vzgoja v okrnjeni obliki izvaja le za učence od petega razreda dalje, nižji razredi pa zasilno telovadijo kar v razredih, kjer ni možno izvajati učnega programa, saj tu ni nobenih naprav in pripomočkov za telovadbo. Sedanja telovadnica ni v sklopu šole, zaradi česar morajo učenci v vsakem vremenu zapuščati tople razrede in se napatiti v telovadnico. Prav tako se razgreti po telovadbi vračajo v razrede, kar zdravju lahko škodi.

V razna društva za telesno kulturo je včlanjenih čez 1.700 članov, ki se lahko poslužujejo telovadnice le ob večernih urah. To čuti predvsem TVD Partizan, ki je moral zato opustiti splošno telesno vzgojo prav za najmlajše,

ki so prejšnja leta z veseljem prihajali v telovadnico.

Gradnjo telovadnice tudi narekujejo rezultati sistematičnih zdravniških pregledov šolske mladine. Slaba telesna konstrukcija in kondicija, ukrivljene hrbtenice in drugo jasno govorijo, da našemu naraščaju nismo nudili dovolj telesne vzgoje.

V novi telovadnici bodo lahko tudi razne tekme in nastopi, kar bo ugodno vplivalo na razvedrilo občanov.

Nova, sončna in zračna telovadnica bi z vsemi potrebnimi pripomočki stala po predračunu 147.550.000 Sdinarijev. S samoprispevkom bi zbrali okoli 51 milijonov Sdinarijev, gospodarske organizacije pa naj bi prispevale 50.000.000 Sdinarijev. Razliko in garancijo za skupno potrebna sredstva pa bo odobrila Kreditna banka Koper le pod pogojem, da referendum uspe in da delavski sveti sprejmejo sklepe o soudeležbi.

Breme je torej razdeljeno, kar je edino možno. Pri glasovanju pa se moramo zavedati, da naš samoprispevek predstavlja samo eno tretjino potrebnih sredstev

in da z glasovanjem zanj vežemo še dve tretjini drugih sredstev. Z gradnjo telovadnice bi pričeli takoj!

Pravico glasovanja na referendumu imajo vsi volilni upravičenci. Glasovanje bo tajno po volilnih enotah in voliščih, kot za skupščinske volitve.

Na referendumu bomo glasovali za uvedbo samoprispevka za dobo enega leta (od 1. marca 1967 do 29. februarja 1968), plačevali pa bi 1,5 % od osebnega dohodka, pokojnin in davčnih osn.

Plačila samoprispevka so oproščeni vsi občani, katerih mesečni osebni dohodki ali pokojnine ne presegajo 40.000 Sdinarijev, in kmetje, ki so oproščeni davkov. Prav tako se ne plačuje samoprispevka od socialnih podpor, otroškega dodatka, štipendij in invalidnin.

Breme na posameznika tudi ni preveliko, še posebno, če imamo pred očmi, kako veliko korist bomo s tem naredili našim otrokom. Zato glasujmo za uvedbo samoprispevka!

**OBCINSKI ODBOR SZDL
IZOLA**

Seminar za člane samoupravnih organov

Na predlog sindikalnega odbora in po sklepu DS se je 14. t. m. začel seminar za člane samoupravnih organov našega kombinata. Udeležuje se ga 52 članov (37 članov DS, 3 člani UO, 10

predsednikov svetov DE in 5 članov komisij DS). Seminar je v delovnem času vsako soboto od 12. do 14. ure po naslednjem razporedu s prikazanimi temami:

Tema	Datum predavanja	Predavatelj
1. Mesto in vloga delovne organizacije v uresničevanju gospodarske reforme	14. 1. 1967	Zvonko Grahek, vodja GRS Delamaris
2. Notranja zakonodaja v delovni organizaciji	28. 1. 1967	Dr. Branko Furlan, vodja upravno-kadrov. sektorja
3. Samoupravljanje v delovni organizaciji	4. 2. 1967 in 11. 2. 1967	Marija Vogrič, upravnica Delavske univerze Koper
4. Delitev po delu v pogojih gospodarske reforme	18. 2. 1967 in 25. 2. 1967	Tomaž Pavletič, vodja plansko-analit. oddelka, Delamaris

Seminar je za določeno število članov samoupravnih organov obvezen in jim za čas predavanja pripada ustrezno nadomestilo osebnega dohodka, zato se neudeležba šteje kot kršitev delovne dolžnosti. Kolikor bi že v tem času prešli na skrajšani delovni

teden in bi po predvidenju imeli eno prosto soboto v mesecu, bo seminar dan prej, t. j. v petek.

Namen seminarja je, da člani samoupravnih teles še bližje spoznajo naš samoupravni mehanizem, splošne akte podjetja (statut, pravilnike), delitev OD in

predvsem vlogo delovne organizacije v uresničevanju gospodarske reforme. Seminar poteka tako, da predavatelj v eni uri poda vsebino teme, nato pa sledi razgovor z vprašanji in odgovori. Že prvi dve predavanji sta pokazali veliko zainteresiranost, saj vprašanji ni primanjkovalo.

Taki in podobni seminarji so v tem času tudi v drugih gospodarskih organizacijah in v okviru občinskih delavskih univerz.

DR

Vitamini

Več kot sto tisoč let je živelo človeštvo brez vitaminov, pravzaprav od zadnje medledene dobe. Nenadoma začne šteti vitamine, vprašuje, ali je to ali ono živilo dovolj vitaminozno, katere vitamine vsebuje, kako se imenujejo, A ali Z, proti katerim boleznim so, antiskorbutični ali antidomišljavostni, in končno spozna, kakor so spoznali v ZDA, kjer so n. pr. v letu 1960 izdali za vitamine 425 milijonov dolarjev in potem 120 milijonov dolarjev za zdravljenje zaradi hipervitaminozne hrane. Za sedaj samo 120 milijonov, dokler ne doseže izdatka proti vitaminom izdatka za vitamine. Ljudje smo postali presiti, svetovni kapitalizem pa še ne, čeprav z vitamini zelo dobro zasluži.

Pokušanje naših proizvodov

Ker je že to ustaljena praksa dela naše ekonomsko-propagandne službe — smo tudi v mesecu decembru izvedli nekaj za nas zelo zanimivih pokušenj goveje in kokoške juhe ter juhe »ARGO 65«.

Poleg teh standardnih proizvodov smo izvedli demonstracijo priprave in pokušnje novega proizvoda »ZACINKE« z dodatkom paradiznikove omake »RAJKE«.

Te pokušnje proizvodov smo izvedli v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Kropi in Beogradu. V glavnem so bili potrošniki zelo zadovoljni s pokušnjami proizvodov in so temu zadovoljstvu dali odraz tudi v knjigi vtisov.

Nekaj takih vtisov navajamo v podkrepitev uspešne organizacije pokušnje in kvalitete proizvodov:

»Obe juhi, ki jih nudijo, sta zelo okusni. Posebno veselo presenečenje pa je postrežba, ki je na visoki ravni in res lahko zadovolji vsakega potrošnika.« (Černe.)

»Istega mnenja sem tudi jaz.« (Nada Pletersky)

»Postrežba odlična — juha izvrstna!« (xy)

»Je veliko boljša, kot jo skuha mami.« (Angelca Kuhar)

»Juha je izvrstna! Mami bom povedal!« (Korošec)

»Juhe so odlične, postrežba na zelo kulturnem nivoju.« (xy)

»Odlično je, le v ustih ostane malo ostrega okusa po začimbah.« (xy)

»Jako dobro, končno smo tudi v Jugoslaviji odnosno v Sloveniji pogruntali' nekaj dobrega!« (Jaka)

»Lepa juha in dobra, samo zdi se mi malo preslana, mogoče boste na to dali neki nasvet.« (xy)

»Juhe so zelo okusne z »ZACINKO'«.« (xy)

»Juhi sta bili dobri in čestitam tovarni za tako okusno začimbo za juho.« (Franci)

»Kot vsi Delamarisovi proizvodi — je tudi ta juha okusna.« (A. A.)

»Juha (paradiznikova) dobra, toda mislim, da je preveč močna (poper).« (S.)

»Zelo izvirna zamisel — zelo priporočljivo v zimskem času.« (xy)

»Postrežba Argo juh je zelo solidna. Kvaliteta obeh juh je sicer dobra, ali razlika vseeno obstaja. Goveja juha je občutno boljša, vendar mogoče za spoznanje pre-

več začinjena. Vsi ljudje pač ne ljubijo popra in paprike v takem obsegu. Seveda, to je stvar okusa! Postrežba je naravnost odlična in kvalitetna!« (dva nečitljiva podpisa).

To je samo nekaj mišljenj obiskovalcev naših pokušenj.

Poleg pokušenj, ki smo jih organizirali v sodelovanju s trgovskimi podjetji — poslovnimi partnerji: »Prehrana« in »Mercator« Ljubljana, »Zivila« Kranj, »Koloniale« Maribor, »Kočna« Kamnik in »Vračar« Beograd, smo sodelovali tudi na novoletnem sejmu na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani in na Novogodišnjem Vašaru na beograjskem velesejmu v Beogradu.

V dneh novoletnega sejma na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, ki je trajal 19 dni, smo izvedli degustacijo goveje in kokoške juhe ter juhe »ARGO 65«, »ZACINKE« in »RAJKE«. V teh dneh smo pripravili in razdelili 960 litrov juh.

Zaradi pestrosti smo različne juhe pripravljali v raznih kombinacijah. Mešali smo govejo in kokoško juho z malim dodatkom »RAJKE«. Priredili smo brezmesno juho »ARGO 65« z dodatkom

»ZACINKE« itd. Potrošnikom — pokuševalcem so bile tako pripravljene juhe všeč. Ni bilo malo pokuševalcev, ki so nam dajali nasvete, kako juho izboljšajo in ji dajo okus, kakršnega sami želijo in jim tudi najbolj ustreza.

Največ graje je bilo vsekakor v tem, da jušna kocka, ki je predvidena za določeno količino vode, še vedno vsebuje preveč soli.

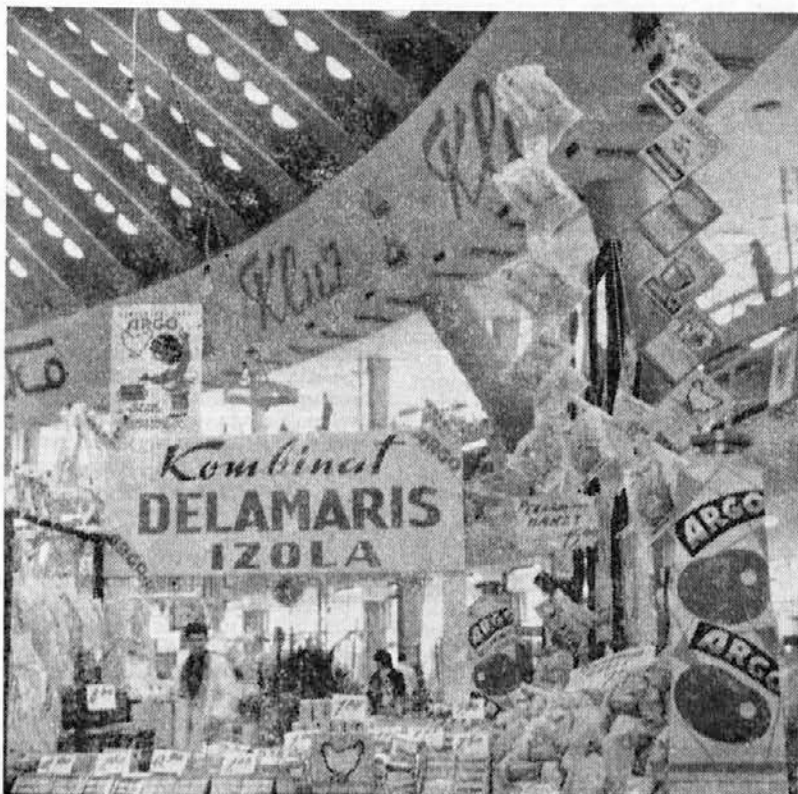
Ravno tako je zelo uspela demonstracija naših proizvodov na Novogodišnjem Vašaru v Beogradu, kjer smo poleg pokušnje že navedenih proizvodov pokušali tudi DELKAVO.

Novogodišnji Vašar je trajal 12 dni in v tem času smo razdelili pokuševalcem 1200 litrov goveje in kokoške juhe z dodatkom »ZACINKE« in »RAJKE« ter 2244 skodelic DELKAVE.

Tudi pokušnja je povsem uspela in smo za dobro organizacijo prejeli priznanje tako uprave »Vašarja« kakor tudi pokuševalcev.

O tej pokušnji proizvodov so se zelo pohvalno razpisali tudi vsi beograjski časopisi, ki so poleg člankov objavili tudi fotografije.

NK

Prodaja naših proizvodov na razstavnem prostoru trg. podjetja »Vračar« na novoletnem »Vašaru«

Beseda bivših borcev NOV

Sredi meseca decembra smo imeli v kombinatu sestanek udeležencev NOV, na katerem je bila obravnavana problematika, ki zadeva vse člane kolektiva, zlasti pa bivše borce. Na sestanku so poleg borcev iz kombinata sodelovali še predsednik SO Izola tov. Viktor Korenčan, predsednik občinskega odbora ZB tov. Srečko Vičič, direktor stanovanjskega podjetja tov. Vladimir Petrič in član občinskega komiteja ZK tov. Jože Bolje. Sestanek je sklical in vodil predsednik sindikalnega odbora v kombinatu tov. Ti-homil Javoršek.

Že meseca junja je sekretariat osnovne organizacije ZK pismeno

ZA NOVOPEČENE KUCHARICE

Washington, ZDA, daruje nevtam debel paket tiskovin in knjig, da bi se čimprej naučile kuhati, ker je znano, da ljubezen gre skozi želodec. Zanimivo je, da v tej deželi konzervirane hrane v tem paketu ni nič v konzervah, kakor da je Washington v sredini Avstralije, kjer divjaki še mečejo bumerange, ki priletijo zopet v roko metalca ali v glavo. Ker — začetek učenja so konzerve in pri uporabi konzerv spozna mlada ženska, kaj je najvažnejše pri kuhi in ljubezen gre potem skozi želodec iz konzerv in nekonzerv. Se vedno pa nam manjka knjiga, ki bi poučila novoporočeno prismojevalko, kako naj uporabi konzervirano hrano v kuhinji.

POPER

Čeprav je propaganda za »izboljšanje« jedi vsakdanja stvar, čeprav je svetovna trgovina naredila človeka sužnja »dišav« in »začimb« in je vedno več boleznih ledvic, se bodo ljudje mogoče le spometovali in manj stregli temu kapitalu. V zadnjih letih se je na primer svetovna potrošnja popra zmanjšala za 20 % v primeri s potrošnjo pred drugo svetovno vojno. Koliko prekletstva so prinesle človeštvu začimbe, moramo vprašati samo domačine v bivših kolonijah. Zaradi začimb je tudi neki Krištofor Golob šel čez morje iskat pamet in je našel Ameriko. Zaradi začimb je Amerika belcev importirala črne sužnje in zaradi začimb je nastal rasizem. Mogoče srečuje pamet tudi ljudi pri mizi in ugotavljajo, da je živilo tudi samo zase svoje vrednosti, in bodo gospodinje vedno manj mešale, kombinirale in packale.

Mogoče! Tudi tega mešanja je največ kriva Amerika, ki ne zna več piti niti nemešanega žganja. In mi v Evropi? Ali nismo potomci opic? Torej posnemamo.

opozoril tovarniški komite ZK na nekatere nepravilnosti, ki bi jih lahko odpravili. Ker komite ni ničesar ukrenil v tej smeri, je skupina borcev poslala pritožbo predsedniku republike tov. Titu. Pismo je prišlo nazaj v Izolo s pripombo, naj občina ugotovi dejansko stanje in o tem poroča.

Na skupnem sestanku tovarniškega komiteja ZK in sindikalnega odbora je bila imenovana tričlanska komisija, in sicer Davorin Reščič kot predsednik, člana pa Zarko Višnjjič in Anteo Glavič. Naloga komisije je bila, da pripravi odgovore na vprašanja, ki jih je zastavila občina tako, da bi odgovori osvetlili navedbe v pismu, zlasti delitev osebnega dohodka, štipendij, razporeditev na delu, ker je tudi v pismu glavni poudarek na teh stvareh.

Komisija je svoje poročilo predložila v razpravo na sestan-

ku borcev, iz njega pa povzema-mo nekaj najvažnejših ugotovi-tev.

V kombinatu je 187 bivših borcev, ki imajo urejeno doku-mentacijo o udeležbi v NOV, ne-kaj jih je pa še, ki do dne, ko je komisija končala svoje delo, tega staža še niso imeli priznanega, za-to je to število vzeto za osnovo.

Od vseh zaposlenih v kombina-tu predstavljajo borci 11,85 %. Med odraslimi občani v Izoli zna-ša ta odstotek okrog 15. Tako vi-sok odstotek bivših borcev je sa-mo v obalnih občinah, medtem ko v ostalih občinah v Sloveniji ne doseže povsod niti 5 %. Vzrok temu je množično sodelovanje primorskega ljudstva v NOV in pa priselitev mnogih, ki so prišli v te kraje iz zdravstvenih razlo-gov.

Struktura strokovne izobrazbe in zasedbe delovnih mest.

Izobrazba	VSI	VSI	SSI	NSI	VK	KV	PK	NK	Skupaj
vseh zaposlenih	16	11	49	99	42	243	136	981	1577
od tega borcev		3	10	18	17	54	18	67	187
borci zasedajo	4	4	27	15	26	40	22	49	187
os. dohodek 1965		1.171	778	569	507	572	486	403	
os. dohodek 1966		1.477	850	639	568	703	523	497	
povečanje v %		26.13	9.25	12.30	12.03	22.91	7.61	23.32	

Osebnih dohodki ribičev so se v tem času več kot podvojili, zato v gornji tabeli niso zajeti. Struktura zaposlenih tudi pokaže, da je polovica borcev brez kvalifikacije, v vsem kolektivu pa je brez kvalifikacije 77,10 % vseh zaposlenih. Tabela, ki prikazuje povprečne osebne dohodke za posamezne grupe strokovne izobrazbe, tudi pove, da se osebni dohodki niso dvigali v enakem odstotku v vseh grupah. Na takšno razliko je vplivala medsebojna prejšnja neskladnost med posameznimi grupami in mesti. Dejstvo pa je, da je polovica udeležencev NOV glede na strokovnost razvrščena na nižja delovna mesta, s tem pa tudi na nižje dohodke, kar ustvarja poleg težkih življenjskih razmer še občutek neupoštevanja. Med najbolj prizadetimi so zlasti po letih starejši borci, ki po vojni zaradi starosti ali pa narave dela niso mogli misliti na svojo strokovno usposobitev, saj ima danes večina že nad 50 let.

O tem je bil na tem sestanku podan predlog, da bi samoupravni organi določili nekaj sredstev v sklad, iz katerega bi dodeljevali pomoč tistim, ki so zaradi boleznih ali izčrpanosti kot posledice NOV najbolj prizadeti, ker so pri-

šli na nižje dohodke. Takšno obliko reševanja tega vprašanja so v mnogih podjetjih že sprejeli. Glede štipendiranja je komisija ugotovila, da ima kombinat skupno 48 štipendistov. Starši teh štipendistov so: delavcev je 25, uslužbencev 14, kmetov 6, brez staršev 2 in eden je upokojenec. Od vseh, ki jim kombinat štipendira otroke, je 28 udeležencev NOV. V zadnjih dveh letih je bila odklonjena zaposlitev osmim našim štipendistom, ko so končali šolanje, od teh so bili štirje otroci bivših borcev. Za štipendiranje je bila zavržena ena prošnja bivšega borca, ker je stroka, za katero bi se prosilec usposobil, dovolj zasedena.

Stalno priznavalnino v višini 100 do 250 Ndin mesečno daje občina trem našim članom. Enkratno priznavalnino v višini od 100 do 900 Ndin je občina izplačala minulo leto 13 našim članom.

Od vseh 187 članov ZB v kombinatu ima 39 priznan status pred 9. 9. 1943. Borčevski dodatek prejema 26 članov, ostali pa imajo višje dohodke, ali pa nimajo dovolj delovne dobe, ki je pogoj za priznanje tega dodatka. Za tri še teče postopek za pridobitev pravice do dodatka.

(Nadaljevanje na 11. strani)

(Nadaljevanje z 10. strani)

Nova stanovanja ima 29 borcev. Delitev stanovanj je urejena s pravilnikom, po katerem pripada organizaciji ZB 25 % vseh novih stanovanj, s katerimi razpolaga tudi, če se tako stanovanje izprazni.

Od vseh 168 prošenj za stanovanja v kombinatu je 12 prosilcev članov ZB. Leta 1965 je bilo za popravilo 62 stanovanj porabljeno 140.000 Ndin. K temu je kombinat prispeval 100.000 Ndin. Lani je bilo v te namene odobreno skupno 130.000 Ndin, od tega 79.500 Ndin za popravilo stanovanj borcev. Teh popravil Stanovanjsko podjetje še ni v celoti opravilo.

Na sestanku so nekateri kritizirali premajhno izkoriščenost strokovnih kadrov in služb, premajhno odgovornost za delo, kakor tudi preziranje delovne discipline. Navzoči so ugotavljali, da je preveč ljudi v pisarnah, da jih je toliko zaradi nizke strokovnosti in storilnosti. Nerazumljivo je tudi odobravanje nadur sedaj, ko govorimo, da nas je preveč v podjetju. Pri odpisih surovin ali izdelkov bi morali ukrepati tako, da bi ta pojav zmanjšali, če že ne povsem odpravili.

Pojasneno je bilo, da veliko naštetih problemov izhaja iz odnosov, kakršne imajo v delovnih enotah do svojih sodelavcev, udeležencev NOV. Delovne enote odločajo o premestitvah in osebnih dohodkih in prav tem zadevam je bilo v pismu in na sestanku dano največ poudarka. Skrb za gospodarno razporeditev delovne sile in pa samostojnost delovnih enot se lahko sprevrže v zapostavljane starejših delavcev, med kate-

rimi so danes tudi tisti, ki so preživeli vojno v partizanih ali v taboriščih.

Nekaznovan primer namernega žaljenja borcev in odlikovanj je potrdil gledanje na bivše borce, s tem se pa težave še povečajo. Nihče od prizadetih si pred 25 leti ni mislil, da bo moral nekoč takole terjati svoje pravice.

Ponovljen je bil predlog, da bi se v podjetju formiral sklad, iz katerega bi krili razliko, da borci, ki morajo zaradi izčrpanosti ali bolezni na nižje delo, ne bi bili finančno prikrajšani. To bi bila za kolektiv nepomembna majhna žrtev, pokazali pa bi plemenito gesto in razumevanje.

Tudi stanovanjski problem ni nerešljiv. Na osnovi potreb bi bilo treba izdelati program in določiti roke in stvar bi bila kmalu urejena, ker nobena prošnja ni pretirana ali neupravičena.

Vsa razprava domačih kakor tudi gostov je pokazala, da se da urediti vse doma, treba je le več razumevanja in volje, hkrati pa tudi več konstruktivnega sodelovanja celotnega kolektiva, kadar obravnavamo osnutke naših internih predpisov, ki regulirajo naše delo in življenje.

Ob zaključku je bil sprejet sklep, da se glede na to, ker v kombinatu ni več odbora ZB, zadolži sindikalni odbor, da vso našeto problematiko prouči in svoje predloge posreduje samoupravnim organom. Da pa bi sindikat to svojo nalogo lažje opravil in tudi v bodoče zastopal interese bivših borcev, so bili v sindikalni odbor kooptirani: Marjan Laščak, Zarko Višnjič, Jordan Muženič, Stanko Grbec in Elka Lindič.

ab

MODA

V nekaterih vrstah blaga je več kot vidno, da kapital ukazuje modo, da se moda ravna po produktih in ne obratno. V naši prehranbeni branši pa tudi ne more biti drugače in imamo torej modo tudi v prehrani. Na primer: »Nov razmah v poslih z moškimi srajcami« (Der Spiegel) pomeni, da tovarnam srajc posli niso šli več tako gladko kakor prej in so si zato izmislili nove oblike srajc: z drugačnim ovratnikom, višjim, nižjim, mehkim, trdim, obrobjenim, neobrobjenim, z žepkom, brez žepka, odprtim, zaprtim ovratnikom, ozko, ohlapno itd. Prav tako je z našimi formati pločevink. Japonci »lansirajo« novo dozo in takoj nastane moda nove škatle. Tudi naša klubska doza 1/4 ni nič drugega kakor dolgo trajajoča moda. Kakor so ženske udarjene na modo oblek, nogavic, čevljev, tako so gospodinjice, ki so z ženskami identična bitja, udarjene na neke nove oblike doz, vrečk, škatel itd. Ker pa kapital vrže blago na tržišče, da poveča prodajo, in temu blagu pomaga z reklamo, da postane moderno, istočasno prisili ostali kapital, producenta istega blaga, da mu sledi. Če mu ne sledi, je še boljše za tistega, ki je ustvaril novo modo, ker bo sam več prodal. Tako je na primer na nemškem tržišču, kjer zmaguje v prodajni konkurenci že format in bistveno vpliva na ceno, tako da »stari« formati padejo v ceni, četudi je vsebina boljše kakor v modernih. Moda ima namreč to lastnost, da je ali nova ali stara.

S seje sindikalnega odbora

Ko je sindikalni odbor na zadnji seji obravnaval proizvodni plan za leto 1967, se je posebno zadržal pri dosedanjem visokem odstotku boleznih ter kako bo to v bodoče, ko bodo podjetja iz lastnega plačnega sklada krila nadomestilo za prvih 30 dni bolezni. Zakon pravi, da mora to nadomestilo znašati nad 50 % osebnih dohodkov, točno višino po določi za svojo gospodarsko organizacijo delavski svet. Navzoči so bili mnjenja, da bi pri nesrečah morali uporabiti različna merila, upoštevajoč to, kje je nesreča nastala. Ne more biti enako nadomestilo za tiste, ki se ponesrečijo na delu, na poti domov ali na delo in pri delu doma.

Pozneje se je sindikat zavzel za to, da se bodo razne premestitve, katere narekujejo proizvodni plan in pa racionalna razmestitev zaposlenih, opravila ob

polnem razumevanju in sodelovanju kolektiva. V zadnjem času so se namreč pojavili glasovi o odpusčanju, kar je povzročilo nepotrebno demoralizacijo in malodušje, česar pa ne bi bilo, če bi že prej povedali, da je samo tu ali tam kdo preveč, ki bo pa koristneje zaposlen v drugem oddelku ali enoti. Ker pa tudi take, rekli bi nepomembne premestitve lahko povzročijo težave, če ljudje niso dovolj poučeni, tudi s tem rešujemo naš poslovni uspeh. Pri teh premikih bo morala veljati posebna skrb starejšim ali izčrpanim, da bi ne prišli z dežja pod kap.

Sindikalni odbor je obravnaval še nekaj vlog za finančno pomoč posameznim članom kolektiva ter jih nekaj tudi ugodno rešil, tako da bo vsem skupaj izplačanih 90.000 Sdin podpore. Nekaj takih prošenj je odložil in jih bo dokončno rešil, ko mu bodo na voljo vsi potrebni podatki.

Potem ko je predsednik seznanil navzoče, kako se rešuje zadeva bivših borcev, je odbor zadolžil Zarka Višnjiča, da je odgovoren skupaj s kooptiranimi člani za proučevanje vse problematike, ki se tiče bivših borcev. Ta petorica bo kot komisija sindikalnega odbora sprejemala morebitne pritožbe, predloge in pobude in jih pripravila za razpravo na sindikalnem odboru. Predloge sindikata bodo reševali samoupravni organi in pristojne službe, od njihove eksperimentalnosti in zavzetosti bo pa odvisno ugodno reševanje teh problemov.

Glede sklada za starejše delavce in borce pa bo sindikat predložil osnutek pravilnika, kako naj bi regulirali osebne dohodke prizadetih, kot imajo to že ponekod urejeno.

Sindikat pripravlja tudi predlog, kako naj bi dali priznanje članom kolektiva, ki so v podjetju že več kot 20 let. Zato je dobrodošel vsak zadevni predlog, ki ga bo dobil.

ab

Se kaj takšnih rezultatov

Žlica

Ne samo v ZDA, ampak povsod po velemestih in majhnih mestih vedno bolj zginja juha iz jedilnikov, kar je škodljiv pojav, ki na eni strani vodi k boleznim želodca, na drugi k alkoholu. V ZDA in tudi v Evropi je treba vedno »nekaj popiti«. Tisti »nekaj« je alkohol. Ni čudno, ko pa v ZDA le ena četrtnina družin dobi vsak dan na mizo neko juho. Ljudje bodo polagoma izgubili tek za juhe, potem bodo zdravniki zdravili želodce in črevesje z juhami. Propaganda za juhe je torej važna in kulturna stvar. Juha je v kuhinji glavna jed, vse ostalo je prijed in prikuha. Tako je tudi propaganda za enolončnice, to je gosto juho, popolnoma na mestu. Gre za tako imenovano »mineštro«, v resnici »minestron«. Italijanski rek: »Danes bomo dobro jedli, bomo jedli z vilicami!« kaže, da je osnovna jed juha — z žlico, tudi če je tako gosta, da žlica v njej stoji.

RESITEV KRIŽANKE IZ PREJSNJE STEVILKE

VODORAVNO: 1. republika, 9. žarek, 14. izorano, 15. igumani, 17. Bared, 18. Stražišar, 20. ave, 21. oral, 23. Ren, 24. ku, 25. Čaven, 27. Udmat, 29. NZ, 31. Nin, 32. štab, 33. ekg, 35. inventura, 38. espri, 40. Cascaes, 41. naročaj, 43. indic, 44. Antikleja.

NAVPICNO: 1. ribarnici, 2. Ezav, 3. Poreč, 4. ure, 5. Badovinar, 6. LN, 7. Iosan, 8. Air, 9. Žumberk, 10. Amina, 11. raš, 12. enak, 13. kirurgija, 16. garda, 19. t. l., 22. rente, 26. Aneci, 27. Utant, 28. tepče, 30. znan, 32. šr, 34. kraj, 36. VSD, 37. USA, 39. sol, 42. a i.

Za pravilno rešitev je žreb določil nagrado Antonu Balohu.

Strelci so zborovali

Strelska družina »Darko Marušič« v Izoli je imela občni zbor, na katerem so pregledali svoje dosedanje delo in si postavili smernice za bodoče delo.

Iz poročila predsednika, še bolj pa iz diskusije je bilo razvidno, da se je razmah strelstva v Izoli zaustavil, ko so zgubili svoj dom, ki so ga imeli v mestu nad pošto, kjer je sedaj dvorana SZDL. Sedanji prostori v Parku »Arrigoni« so za to dejavnost neprimerni, zlasti ker jih pozimi ni mogoče ogrevati. V hladnem prostoru pa ni mogoče trenirati tega športa. Sproženih je bilo več predlogov, kako izboljšati sedanje prostore, kar bo zagotovo oživilo dejavnost zlasti v zimskem času.

S preureditvijo sedanje kino dvorane v telovadnico se bo morda našel ustrezen prostor tudi za trening strelcev, s čimer se bo omogočila množičnejša udeležba pri vajah in s tem boljša kvaliteta. Le s tako rešitvijo bomo nudili zlasti mladim zdravo razvedrilo, na tekmovanjih pa dosegli take uspehe, kot so jih nekoč želi naši strelci.

V novo vodstvo strelske družine so bili izvoljeni: Marjan Mlekuž, Marjan Makuc, Anton Bubola, Roman Pavlinič, Darij Ban, Danilo Mavrič, Milan Kočevar, Viktor Zajc, Jože Zelnikar, Julij Rupnik in Ljubo Resinovič. Iz svoje srede bodo izbrali tričlanski nadzorni odbor, predsednika, tajnika, blagajnika, gospodarja in predsednika tehnične komisije.

SLOVENSKA NARODNA (v 'fabriški' priredbi)

*Kaj mi nuca tovarna,
če za delo mi ni,
'mam že rajši bolniško,
k'se brez dela živi.
Pa men' se nič ne smil,
če drug za me gara,
vsakdo naj se znajde,
kot se ve in zna;
ker bo pa bolniška šla iz naših
plač,
bom pa tudi jaz postal garač.*

**'NAS GLAS' izdaja kolektiv
konservne industrije »DELA-
MARIS« Izola — List urejuje
uredniški odbor. — Odgovorni
urednik AVUGUST BREZAV-
SCEK — Tiska tiskarna CZP
Primorski tisk v Koprju.**

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem sodelavkam obrata »Argo«, ki so na zadnji poti spremile mojo ženo Viktorijo Šaule. Še posebna zahvala sodelavki strojnega oddelka, ki ji je izrekla zadnje slovo, ter podjetju za denarno pomoč.

Žalujoča mož in sin